

Prostovoljci že postavljajo zaščitne mreže ob cestah

PIŠE:
JANEZ PETKOVŠEK

Osrednji cilj projekta Life Amphicon je izboljšanje stanja ohranjenosti dvoživk v šestih izbranih območjih Natura 2000 v Sloveniji, na Danskem in v Nemčiji. V njem sodeluje devet projektnih partnerjev, od tega šest slovenskih: Zavod za turizem in promocijo Turizem Grosuplje (Krajinski park Radensko polje), Zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Zavod Kozjanski park, DRSI, Center za kartografijo favne in flore. Vodilni partner je občina Grosuplje, sofinancirajo pa ga Evropska unija iz sredstev programa Life, ministrstvo za okolje in prostor, občina Bistrica ob Sotli ter vsi partnerji.

Čeprav je množične selitve žab do mrestišč pričakovati šele po prvi večji spomladanski otoplitvi, so se ponekod na to že pripravili. V Borecih v občini Križevci so ob regionalni cesti postavili zaščitne mreže, ki naj bi žabam preprečile nenadzorovan in zanje smrtno nevaren prehod čez prometnico. Podobno je na Radenskem polju in v drugih krajih po Sloveniji. Pri prehajanju cest, ki ima vsako leto za posledico na tisoče žabjih žrtev motornih vozil, pa prostovoljci najbolj zgodnjim tudi letos že pomagajo varno prečkati nevarna območja z gostim prometom.

Kot je razvidno iz objav na spletnih straneh društev in organizacij za pomoč žabam ter drugim dvoživkam (denimo Žverce, društva za pomoč živalim iz Hraš pri Smledniku, pa strokovnjakov iz projekta Life Amphicon), so prostovoljci in ljubitelji dvoživk prve žabe začeli z vedri prenašati že sredi februarja, ko je bilo malce topleje in je padlo nekaj dežja, zdaj pa čakajo na zvišanje nočnih temperatur. Žabe zimovališča začno zapuščati šele, ko se nočne temperature dvignejo na vsaj pet stopinj Celzija, zdaj pa so te v večjem delu države precej pod ničlo.

Vzpostavlanje novih habitatov na Ljubljanskem barju
FOTO: LIFE AMPHICON

Marsikje so februar in začetek marca izkoristili za postavlanje varovalnih mrež ob cestah in patuljiranje vzdolž njih. Vsi pa čakajo na deževne noči, ko so selitve žab najintenzivnejše. Prve se selijo rjave žabe, sledijo jim navadne krastače, nato še druge vrste žab in dvoživk. Čeprav so ceste široke le po pet ali šest metrov, na tej poti pod kolesi konča ogromno žab. Med selitvijo se namreč premikajo zelo počasi, saj nosijo zarod, samice pa na hrbtih prenašajo tudi enega ali več samcev.

Kljub zaščitnim mrežam ob cestah (Večna pot v Ljubljani, Hraše pri Smledniku, Rova pri Radomljah, Boreci pri Ljutomeru ...) in organiziranim akcijam prostovoljcev, ki trajajo že več let, pa marsikje žabe

niso deležne učinkovite človeške pomoči. Organizatorji akcij prenašanja dvoživk so lani z 20 lokacij s 330 udeleženci Centru za kartografijo favne in flore poslali podatke o 63.000 živih in povoženih dvoživkah, a te so zajele le črne točke na 40 kilometrih cest.

Spomladansko postavlanje začasnih zaščitnih ograj in prenašanje žab do mrestišč seveda ni trajna rešitev. Da bi jih zaščitili tudi poleti in jeseni, bi namreč morala država poskrbeti za gradnjo podhodov za dvoživke pod regionalnimi in drugimi državnimi cestami. Čeprav je v okviru projekta Life Amphicon partnerica tudi Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI), pa je vzpostavlanje podhodov in trajnih varovalnih ograj na petih najbolj kritičnih cestnih odsekih v krajinskih parkih Ljubljansko barje in Radensko polje ter v Kozjanskem regijskem parku prepočasno.

V sklopu projekta Life Amphicon so v ribniku Trebče v Kozjanskem parku uredili cono brez rib. V izpraznjeni ribnik so postavili leseno pregrado, ki bo dvoživkam predstavljala zavetje pred ribami, ki se hranijo z jajci in ličinkami dvoživk pa tudi z njihovo hrano. Nekatere ribe jedo celo vodno vegetacijo, med katero dvoživke odlagajo svoja jajca. S pregrado jim bodo zdaj zagotovljene uspešnejše mrestenja ter rast in razvoj ličink do mladih osebkov.

Na projektnem območju Jovsi (mokrišče v občini Brežice) pa so s sodelavci projekta Life Amphicon iz Kozjanskega parka in Centra za kartografijo favne in flore ogledali zemljišča in pripravili načrt dela za vzpostavitev, obnovo ter izboljšanje stanja vodnih in kopenskih habitatov za dvoživke. Določili so lokacije izkopa sedmih novih mlak ter se dogovorili o poteku upravljanja bližnjih kopenskih habitatov. Podobno nove habitate za žabe in druge dvoživke pripravljajo tudi v Krajinskem parku Ljubljansko barje.